

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ **ERSA**

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (RSAI, ERSA)

“Οικονομική Κρίση και Πολιτικές Ανάπτυξης και Συνοχής”

10ο Τακτικό Επιστημονικό Συνέδριο ,
Θεσσαλονίκη, 1 – 2 Ιουνίου 2012

Συνδιοργάνωση

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης:

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Οι κυριότερες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την νέα Πολιτική Συνοχής 2014-2020: κριτική ανάλυση και οι επιπτώσεις στην Ελλάδα

Αρτέμις Κουρτέσης

Λέκτορας

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, ΑΠΘ

artemios.kourtesis@gmail.com

Βασίλης Αυδίκος

Λέκτορας (ΠΔ 407)

Τμήμα Περιφερειακής Οικονομικής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας

v.avdikos@gmail.com

1. Εισαγωγή

Στις προτάσεις της τον Ιούνιο του 2011 για τις πολυετείς δημοσιονομικές προοπτικές της Ε.Ε. για το διάστημα 2014 – 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσιάζει τις συνολικές προτεινόμενες δαπάνες για την Συνοχή να αγγίζουν το ποσό των **336 δισεκατομμυρίων ευρώ**, γεγονός που συνεπάγεται ότι για πρώτη φορά μετά την Ενιαία Πράξη (1986) με την οποία η Συνοχή κατέστη βασικός Στόχος της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Επιτροπή προτείνει μείωση των πόρων για την πολιτική Συνοχής. Η μείωση αυτή σε ποσοστιαίους όρους είναι σχετικά μικρή (3,5% περίπου σε σχέση με την περίοδο 2007-2013) αλλά η συμβολική της σημασία μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερη, ιδίως με δεδομένο ότι αφορά μια χρονική περίοδο κατά την οποία οι παραδοσιακές 4 χώρες Συνοχής της Ε.Ε. των 15 κρατών-μελών βρίσκονται αντιμέτωπες με μια πρωτόγνωρη δημοσιονομική κρίση.

2. Νέα ταξινόμηση περιφερειών και κατανομή των πόρων

Σύμφωνα με τις προτάσεις της Επιτροπής (Staff Working Paper, 2011) αλλάζει η διάκριση και η τυπολογία των περιφερειών που είναι επιλέξιμες για χρηματοδοτική ενίσχυση. Πλέον θα διακρίνονται σε περιφέρειες **Λιγότερο Ανεπτυγμένες** (-πρώην σύγκλισης-με κκ ΑΕΠ μικρότερο από το 75% του μ.ο της ΕΕ-27), περιφέρειες **Μετάβασης** (πρώην σταδιακής εισόδου/εξόδου- με κκ ΑΕΠ μεταξύ 75% και 90% του μ.ο της ΕΕ-27) και περιφέρειες **Περισσότερο Ανεπτυγμένες** (πρώην ανταγωνιστικότητας-με κκ ΑΕΠ μεγαλύτερο του 90% του μ.ο της ΕΕ-27).

Ειδικά για τις περιφέρειες οι οποίες ήταν περιφέρειες σύγκλισης (κκ ΑΕΠ<75%) κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013, και στην επόμενη (2014-

2020) θα έχουν αλλάξει κατηγορία (δηλαδή θα είναι «μετάβασης» ή «περισσότερο ανεπτυγμένες») οι χρηματοδοτήσεις που θα λάβουν θα είναι τουλάχιστον τα 2/3 των ενισχύσεων της προηγούμενης περιόδου. Ακόμη, για τις υπόλοιπες περιφέρειες σε **μετάβαση**, οι ενισχύσεις που θα λάβουν θα είναι αντιστρόφως ανάλογες με το κκ ΑΕΠ τους.

Ο παρακάτω πίνακας (Πίνακας 1) δείχνει την προτεινόμενη από την Επιτροπή διάρθρωση των ενισχύσεων.

Πίνακας 1. Κοινοτικές ενισχύσεις 2007-2013 και προτάσεις για την περίοδο 2014-2020

Περιφέρειες/Δράσεις	2007-2013					2014-2020					
	Ενισχύσεις	(%)	Αρ. Περιφερειών	Πληθυσμός (εκ)	κ.κ. ενισχύσεις *	Περιφέρειες/Δράσεις	Ενισχύσεις	(%)	Αρ. Περιφερειών	Πληθυσμός (εκ)	κ/κ ενισχύσεις
Σύγκλισης	199	57,4%	86	153	1300	Λιγότερο Ανεπτ.	162,6	48,3%	65	123	1321
Σταδιακής εξόδου	13,9	4,0%	16	16,4	848	Σε μετάβαση	38,9	11,5%	51	67	580
Σταδιακής εισόδου	11,4	3,3%	13	19	600	Περισσότερο Ανεπτ.	53,1	15,8%	155	310	171
Ανταγωνιστικές	43,5	12,6%	155	296	147	Εδαφική Συνεργασία	11,7	3,4%			
Εδαφική Συνεργασία	8,7	2,5%				Ταμείο Συνοχής	68,7	20,4%			
Ταμείο Συνοχής	70	20,2%				Λοιπές χρηματ./σεις	0,9	0,3%			
Σύνολο	346,5	100				Σύνολο	336	100			

Πηγή: EUROSTAT 2011, Ευρ. Επιτροπή, 2011, ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με τις προτάσεις της Επιτροπής οι ενισχύσεις θα μειωθούν, σε απόλυτα ποσά, για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, ενώ αντίθετα θα αυξηθούν για τις περιφέρειες σε μετάβαση και για τις περισσότερο ανεπτυγμένες. Έτσι, παρατηρείται μια μικρή μεταφορά στην κατανομή των πόρων και στην ένταση της κκ ενίσχυσης σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, με τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες να ενισχύονται περισσότερο.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα, αλλά και με βάση τα στατιστικά στοιχεία των ετών 2007-2008-2009 που θα ληφθούν υπόψη για την κατάταξη των Ελληνικών περιφερειών στις τρεις επί μέρους κατηγορίες Περιφερειών, η πιθανή κατάταξη των ελληνικών περιφερειών διαμορφώνεται όπως δείχνει ο παρακάτω πίνακας:

Πίνακας 2. Επιλεξιμότητα περιφερειών για την περίοδο 2014-2020 και σύγκριση με την περίοδο 2007-2013

		2014-2020		
		Λιγότερο Ανεπτυγμένες (<75%) (5)	Μετάβασης (75%-90%) (6)	Περισσότερο Ανεπτυγμένες (>90%) (2)
2007- 2013	Σύγκλισης	Ήπειρος, Α. Μακεδονία/Θράκη, Δ. Ελλάδα, Θεσσαλία	Πελοπόννησος, Ι. Νησιά, Β. Αιγαίο, Κρήτη	
	Σταδιακής Εξόδου	Κ. Μακεδονία	Δ. Μακεδονία	Αττική
	Σταδιακής Εισόδου		Στ. Ελλάδα	Ν. Αιγαίο
	Ανταγωνιστικές			

Έτσι, η Ελλάδα θα έχει πέντε περιφέρειες «λιγότερο ανεπτυγμένες», έξι σε «μετάβαση» και δύο «περισσότερο ανεπτυγμένες». Αυτό, θα επιφέρει σημαντικές μεταβολές στο συνολικό ύψος της χρηματοδότησης που θα λάβει η Ελλάδα (βλέπε επόμενο τμήμα).

Ταμείο Συνοχής

Σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα δεδομένα η Ελλάδα δεν φαίνεται να είναι πλέον επιλέξιμη για το Ταμείο Συνοχής καθώς το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα για τα έτη 2008-2009-2010 είναι οριακά μεγαλύτερο του 90% του μέσου όρου ΕΕ27. Παρόλα αυτά, η Ελλάδα ενδέχεται να λάβει κάποιες ενισχύσεις από το Ταμείο Συνοχής, σε μεταβατική και ειδική βάση, χωρίς όμως σαφείς ενδείξεις του ύψους της χρηματοδότησης.

2.1 Εκτιμήσεις για το ύψος χρηματοδότησης για την Ελλάδα

Στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο, η Ελλάδα έλαβε συνολικά 20,4 δις ευρώ (ΕΤΠΑ+ΕΚΤ:16,7 δις, ΤΣ:3,7 δις ευρώ). Σύμφωνα με ενδεικτικούς υπολογισμούς οι χρηματοδοτήσεις των διαρθρωτικών ταμείων (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ) είναι πιθανόν να κυμανθούν σε περίπου 10,6 δις. ευρώ¹ για την περίοδο 2014-2020. Έτσι, η Ελλάδα είναι πιθανό να λάβει σημαντικά μειωμένες ενισχύσεις (από το ΕΚΤ και ΕΤΠΑ) σε σύγκριση με την περίοδο 2007-2014 (16,7 δις), επειδή με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η Ελλάδα έχει πλέον πέντε μόνον «λιγότερο ανεπτυγμένες»

¹ Η Επιτροπή δεν έχει κάνει μέχρι στιγμής καμία αναφορά στους τρόπους υπολογισμού των περιφερειακών φακέλων (regional envelopes) χρηματοδότησης. Εδώ χρησιμοποιήθηκε η Berlin Formula για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και για τις υπόλοιπες (πλέον αυτών που δικαιούνται τα 2/3 της προηγούμενης περιόδου) πληθυσμιακά κριτήρια.

περιφέρειες σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο που είχε οκτώ, οι οποίες τις απέφεραν συνολικά 9,4 δις ευρώ από τα 16,7 εκ ευρώ.

3. Κατανομή των πόρων ανά Ταμείο

Σύμφωνα με τις προτάσεις της Επιτροπής το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ θα χρηματοδοτήσουν τις περιφέρειες με διαφορετικές ποσοστώσεις ανάλογα τον τύπο της περιφέρειας. Ο Πίνακας 4 δείχνει τα ποσοστά χρηματοδότησης του κάθε Ταμείου:

Πίνακας 4.

Κατηγορία Περιφέρειας	ΕΚΤ	ΕΤΠΑ
Λιγότερο Ανεπτυγμένη	25%	75%
Μετάβασης	40%	60%
Περισσότερο Ανεπτυγμένη	52%	48%

Σύμφωνα με ενδεικτικούς υπολογισμούς, τα παραπάνω οδηγούν στην εκτίμηση ότι ως προς τα Διαρθρωτικά Ταμεία, η Ελλάδα θα λάβει περίπου το 30% των ενισχύσεων από το ΕΚΤ και το υπόλοιπο 70% από το ΕΤΠΑ. Στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο (2007-2013) το μερίδιο του ΕΚΤ ήταν περίπου 25% και του ΕΤΠΑ 75%. Αυτό θα σημαίνει για την Ελλάδα μια μικρή μετατόπιση των ενισχύσεων από τις υποδομές και το παραγωγικό περιβάλλον προς τους ανθρώπινους πόρους, ειδικά για τις περισσότερες ανεπτυγμένες περιφέρειες.

4. Περιορισμός του θεματικού εύρους των συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέλοντας να συνδέσει στενά τις πολιτικές της με την «Ευρώπη 2020», προτείνει τον καθορισμό σε κεντρικό επίπεδο ενός περιορισμένου αριθμού θεματικών στόχων (11) στους οποίους θα πρέπει να επικεντρώνονται οι δράσεις που θα συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία. Οι στόχοι αυτοί είναι:

1. Έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη & καινοτομία
2. Τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών
3. Ανταγωνιστικότητα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
4. Μετάβαση προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα
5. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθώς επίσης πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
6. Προστασία του περιβάλλοντος
7. Βιώσιμες μεταφορές & άρση προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων
8. Απασχόληση & υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
9. Κοινωνική ένταξη & καταπολέμηση της φτώχειας

10. Εκπαίδευση, απόκτηση δεξιοτήτων & δια βίου μάθηση
 11. Ενίσχυση θεσμικής ικανότητας & αποτελεσματική δημόσια διοίκηση

Οι 11 παραπάνω θεματικοί στόχοι εξειδικεύονται ακόμη περισσότερο στους κανονισμούς του κάθε Ταμείου. Έτσι, ο κανονισμός του ΕΤΠΑ «αναλύει» τους 11 στόχους σε 32 ειδικότερες «επενδυτικές προτεραιότητες», όπως επίσης και ο κανονισμός του ΕΚΤ «αναλύει» τους 4 θεματικούς στόχους (8-11), σε 18 επενδυτικές προτεραιότητες, από τις οποίες τα κράτη μέλη, σε κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα θα πρέπει να επικεντρώνουν το 80% των κατανομών τους σε μόλις τέσσερις (για τις περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες). Τα αντίστοιχα ποσοστά επικέντρωσης σε 4 προτεραιότητες είναι 70% για τις περιφέρειες μετάβασης και 60% για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες.

Επιπρόσθετα, οι στόχοι αυτοί δεν έχουν όλοι την ίδια βαρύτητα. Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει την κατανομή των πόρων ανά τύπο περιφέρειας όπως αυτή προκύπτει από τους θεματικούς και ποσοτικούς περιορισμούς (σε επίπεδο θεματικών στόχων) που περιέχονται στις προτάσεις της Επιτροπής.

Πίνακας 3.

Ταμείο	Δράσεις	Κάθε 100 ευρώ που παίρνει μια περιφέρεια			
		Λιγότερο ανεπτυγμένη	Μετάβασης (2/3)	Μετάβασης	Περισσότερο Ανεπτυγμένη
ΕΚΤ	Καταπολέμηση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού	5	8	8	10,4
	Άλλες δράσεις ΕΚΤ (απασχόληση, κατάρτιση-εκπαίδευση, υγεία)	20	32	32	41,6
	Σύνολο ΕΚΤ	25	40	40	52
ΕΤΠΑ	Ε&Τ, ανάπτυξη ΜΜΕ	33	24	36	28,8
	Οικονομία χαμηλής εκπομπής άνθρακα	4,5	12	12	9,6
	Αστική ανάπτυξη	3,75	3	3	2,4
	Άλλες δράσεις ΕΤΠΑ (μεταφορές περιβάλλον, ΤΠΕ, κλιματική αλλαγή, υγεία-πρόνοια, εκπαίδευση)	33,75	21	9	7,2
	Σύνολο ΕΤΠΑ	75	60	60	48
	Σύνολο	100	100	100	100

Όπως φαίνεται και στον πίνακα, οι αλλαγές που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να οδηγήσουν σε αισθητό περιορισμό των βαθμών ελευθερίας που έχουν τα κράτη-μέλη στη διαμόρφωση της πολιτικής Συνοχής. Προφανώς ο περιορισμός αυτός είναι μεγαλύτερος για τα κράτη εκείνα για τα οποία οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων έχουν μετατραπεί στο βασικό τους χρηματοδοτικό εργαλείο ανάπτυξης.

5. Διευρυμένη εφαρμογή της αιρεσιμότητας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσα από τις προτάσεις της επιχειρεί να μεταβάλει δραστικά το πλαίσιο χρηματοδότησης των κρατών-μελών συνδέοντάς το και με την πρόοδο της δημοσιονομικής και μακροοικονομικής προσαρμογής των κρατών-μελών (αιρεσιμότητα). Θέτει συνεπώς δύο «αιρέσεις» (conditionalities) για την εφαρμογή και την ομαλή ροή των χρηματοδοτήσεων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

- *Εκ των προτέρων αιρεσιμότητα*

Η Επιτροπή συνδέει ρητά την έναρξη της εφαρμογής των ΕΠ με την εκπλήρωση προϋποθέσεων ανά Διαρθρωτικό Ταμείο, είτε κατά την έγκριση των σχετικών επιχειρησιακών προγραμμάτων είτε το αργότερο μέχρι τις 31/12/2016. Σε αντίθετη περίπτωση, η Επιτροπή έχει την ευχέρεια να διακόψει τις σχετικές χρηματοδοτήσεις μέχρι την εκπλήρωση των αντίστοιχων προϋποθέσεων. Στο παράρτημα IV της ίδιας πρότασης, η Επιτροπή αναφέρει 40 περίπου προϋποθέσεις (καταναμημένες ανά θεματικό στόχο και Ταμείο) κυρίως κανονιστικού και θεσμικού χαρακτήρα, που θα πρέπει να έχουν εκπληρώσει τα κράτη-μέλη, δημιουργώντας έτσι ένα αρκετά πιο σύνθετο περιβάλλον στις εθνικές και περιφερειακές διοικήσεις για την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

- *Μακρο-οικονομική αιρεσιμότητα*

Ακόμη η Επιτροπή δημιουργεί στενή σύνδεση των χρηματοδοτήσεων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία με την δημοσιονομική και μακρο-οικονομική προσαρμογή των κρατών-μελών. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τα κράτη –μέλη για τα οποία υπάρχει σύσταση του Συμβουλίου για υπερβολικό έλλειμμα ή χρέους, ή που βρίσκονται σε καθεστώς ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (EFSF) ή/και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM), να τροποποιήσουν τη Σύμβαση Εταιρικής Σχέσης (Σ.Ε.Σ.) και τα επιχειρησιακά τους προγράμματα ώστε να συμβάλλουν στην μακρο-οικονομική προσαρμογή τους. Σε αντίθετη περίπτωση η Επιτροπή μπορεί να αναστείλει την πληρωμή μέρους ή και του συνόλου των πόρων για τα επιχειρησιακά προγράμματα.

Ειδικότερα για χώρες που βρίσκονται υπό καθεστώς ενίσχυσης από τον EFSF και τον ESM, η Επιτροπή μπορεί αυτοδικαίως να εμπλακεί άμεσα στην εφαρμογή και διαχείριση της ΣΕΣ. Εκτός του ερωτήματος της νομιμοποίησης της πρότασης αυτής, δημιουργούνται και πρόσθετα ερωτήματα ως προς την πιθανή αποτελεσματικότητα τέτοιων διατάξεων.

α) Η πολιτική Συνοχής διαμορφώνεται σε επίπεδο περιφερειών και όχι σε επίπεδο κρατών. Κατά συνέπεια, είναι πιθανό να πληγούν από αυτές τις διατάξεις περιφέρειες οι οποίες όμως δεν συμμετέχουν παρά ελάχιστα στον καθορισμό και την εφαρμογή των κεντρικών δημοσιονομικών και μακρο-οικονομικών επιλογών.

β) Οι αιτίες που μπορούν να δημιουργήσουν σημαντικά δημοσιονομικά προβλήματα (βλέπε πρόσφατη οικονομική κρίση) είναι ποικίλες και κατά κανόνα ξένες προς την Πολιτική Συνοχής. Συνεπώς είναι εξαιρετικά δύσκολο να τεκμηριώσει κάποιος τη συσχέτιση μεταξύ δύο πολιτικών που επηρεάζονται από

πολλούς και διαφορετικούς παράγοντες και να θέσει συνθήκες αιρεσιμότητας ανάμεσα τους.

γ) Με τις προτάσεις της Επιτροπής είναι δυνατόν να δημιουργηθούν δύο κατηγορίες περιφερειών/χωρών εντός της πολιτικής Συνοχής, που θα τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης. Αυτές που υπάγονται στην Ευρωζώνη και για τις οποίες οι διαθέσιμες πολιτικές και μέτρα είναι περιορισμένες, και αυτές που είναι εκτός Ευρωζώνης και οι οποίες διαθέτουν μεγαλύτερη ευελιξία σε πολιτικές που μπορούν να επηρεάσουν άμεσα το δημοσιονομικό περιβάλλον τους.

δ) Η επιβολή ποινών στις περιπτώσεις που η δημοσιονομική εξυγίανση δεν προχωρά με τους επιθυμητούς ρυθμούς και άρα η πρόσθετη αφαίρεση πόρων από δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, είναι πιθανόν να επιδεινώσει αντί να βελτιώσει το πρόβλημα, ιδίως σε περιπτώσεις όπου εκ των πραγμάτων οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων είναι και οι μόνοι διαθέσιμοι για προγράμματα Δημοσίων επενδύσεων και τη στήριξη των ιδιωτικών.

Η πρόσφατη ελληνική εμπειρία είναι πολύ ενδεικτική της κατάστασης αυτής, και η στάση της Επιτροπής (Task Force- επιτάχυνση εισροών ΕΣΠΑ) έρχεται σε αντίθεση με τις ίδιες τις προτάσεις της (μακρο-οικονομική αιρεσιμότητα). Έτσι, είναι πιθανό η αιρεσιμότητα να δημιουργήσει πολύ περισσότερα προβλήματα από όσα καλείται να επιλύσει.

Βιβλιογραφία

European Commission, COM(2011) 500 final “*A Budget For Europe 2020 (2011)- Part I*” Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, EC: Brussels

European Commission, COM(2011) 500 final “*A Budget For Europe 2020 (2011)- Part II - Policy Fiches*” Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, EC: Brussels

European Commission, SEC (2011) 868 final, Staff Working Paper (2011), “*A Budget for Europe 2020: the current system of funding*”, EC: Brussels